

Djeca koja nas trebaju

Zakupljeni svojim svakodnevnim brigama možda nismo ni svjesni da negdje blizu nas žive djeca koja su lišena svoje najveće potrebe - roditeljske skrbi. U Hrvatskoj ih sveukupno ima oko 3500 od kojih oko 1000 živi u dječjim domovima. Neka od te djeca svoje su roditelje izgubila nesretnim slučajem, no velik je broj onih čiji su roditelji živi, ali se ne mogu ili ne žele brinuti o njima.

Priča o djeci bez roditeljske skrbi stara je koliko i priča o ljudskom društvu. U prošlosti su takva djeca bila ostavljena na milost i nemilost ulice pa je jedan od velikih blagodati razvoja društva uspostavljanje institucija koje brinu o siročadi na temelju zakona koji ih štite. Nažalost, ovaj sustav u mnogim državama nije dovoljno razvijen zbog čega su djeca koja prose, rade u ropskim uvjetima ili su predmet trgovine, velika mrlja na savjesti čovječanstva.

Hrvatska spada među uređenije zemlje pa većina smatra da su djeca bez roditeljske skrbi kod nas adekvatno zbrinuta. No, je li tome doista tako? Jesu li smještajem u dječje domove zadovoljene potrebe te djece? Neke svakako jesu, poput hrane, odjeće, higijene, stanovanja i školskog obrazovanja. Imamo razloga vjerovati da su im čak i potrebe za ljubavlju do neke mjere zadovoljene pošto u takvim domovima pretežno rade djelatnici koji su svoje zvanje i odabrali iz sućuti prema njima. Ipak, je li dijete koje nikad nije imalo iskustva s kupovanjem i podmirivanjem kućanskih troškova spremno za samostalni život? Može li se ono razviti u konstruktivnog i odgovornog člana šire društvene zajednice, ako je ta zajednica cijelo djetinjstvo za njega bila tek nepoznati vanjski svijet od kojeg su ga čuvali zidovi institucije? I konačno ono najvažnije, hoće li djeca koja nikad izbliza nisu vidjela primjer obitelji jednog dana biti sposobna zasnovati svoju vlastitu?

Ako želimo biti iskreni, lako ćemo zaključiti da neke od temeljnih ljudskih potreba poput pripadnosti, vrijednosti i identiteta, u dječjim domovima teško mogu biti zadovoljene. Zato će zamjenska obitelj uvijek biti bolje rješenje za djecu kojoj je primarna bila uskraćena. Nesavršeni zamjenski roditelji možda nisu socijalni stručnjaci, školovani pedagozi ili iskustveni psiholozi, ali će biti najbliži slici mame i tate za kojima svako dijete žudi. Jedino u obitelji koja ga prihvaća dijete može dobiti toliko potreban osjećaj da nekome pripada i da je osoba. Jedino u obitelji u kojoj se od malih nogu susreće sa svim praktičnim životnim situacijama dijete može biti pripremljeno za realan život. Zato kao društvo moramo paziti da prepuštanjem zbrinjavanja siročadi institucijama od takve djece ne stvorimo trajne socijalne invalide.

Možemo li u tome štogod i sami pomoći? Svakako, postanimo udomitelji! Otvorimo svoje srce i svoj dom nekom djetetu koje ga nema! Sve više se u društvu prepoznaje potreba za udomiteljima, pa je i sve više poticaja od države, civilnog društva i UNICEF-a da se više bračnih parova, naročito mlađih, odluči za ovaj plemeniti poziv. Nažalost, unatoč mnogim naporima i poticajnim TV spotovima, odaziv je relativno skroman.

Zašto je tome tako? Ljudi se možda boje da nisu dorasli ovom pozivu, ali je vjerojatno veći razlog bojazan da bi im neko novo i k tome još tuđe dijete moglo oduzeti nešto od udobnosti njihova života. Koji god od tih razloga bio presudan, zbog duhovnih vrijednosti koje ih vode, iskreni bi kršćani mogli biti odgovor koji društvo traži i koji djeca trebaju. Udomiteljstvo bi mogla biti neotkrivena privilegija svima koji su potaknuti Isusovom ljubavi prema djeci i svoj hod s Bogom razumiju kao misiju u stvaranju boljeg svijeta. A kako je u samoj srži biblijskog kršćanstva dopuštenje Bogu da nas na temelju svoje Riječi stalno karakterno izgrađuje, većina je iskrenih kršćana samim time i pedagoški solidno opremljena za ovaj poziv. Velika praktična prednost zbrinjavanja djece u kršćanskim obiteljima su i njihove uzajamne povezanosti u živim crkvama pa uz zamjensku obitelj u takvoj sredini djeca mogu dobiti i brojne "rođake" koji će svojim utjecajem obogatiti njihove živote. Uza sve to, predana kršćanska obitelj trebala bi biti i najsigurnije mjesto u kojem bi spasiteljska ljubav Isusa Krista mogla ispuniti njihovu konačnu potrebu - potrebu za vječnim životom. A upravo će takva djeca tu ljubav moći i najbolje razumijeti jer ih je ona provela od bolnog iskustva neželjenog siročeta do preplavljujućeg doživljaja Božjeg djeteta s najvećom mogućom vrijednošću i pripadnošću.

A kako to uvijek biva kod Boga, udomljavanje neće donijeti samo blagodat djeci u potrebi, nego možda još i više samim udomiteljima. Naime, prema onome što nam Jakov u svojoj poslanici piše da se čisto i neokaljeno bogoslužje sastoji u brizi za sirote (Jak 1:27) udomljavanje pruža dragocjenu prigodu da svoj duhovni život izrazimo u važnoj praktičnoj potrebi. Štoviše, s obzirom da smo svi koji smo prihvatili Isusa Krista i sami dobili privilegiju da postanemo djeca Božja (Iv 1:12), a da smo prema Efežanima 2:3-7 svi prethodno bili siročad i djeca srdžbe, zašto ne bismo nešto slično učinili onima koji su i po kriterijima ovog svijeta siročad, ponekad čak i djeca srdžbe? U prošlosti je crkva tu potrebu smatrala svojom obavezom pa bi u vrijeme antike neizbrinuta djeca svoju jedinu šansu često pronašla u kršćanskim obiteljima. Kako se razvijala socijalna država, crkva je s vremenom prestala smatrati to svojim pozivom, no ako vjerujemo da nas Bog poziva da se vratimo na izvore kršćanstva i budemo inspirirani životom prvih kršćana, možda bismo isto trebali učiniti u pogledu udomiteljstva. A ako smo spremni na to se odvažiti, nemojmo sumnjati da će nas Bog za to i bogati nagraditi. Ta nije li sam Isus rekao „Zaista, kažem vam, meni ste učinili koliko ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće!“ (Mt 25:40)